Europees Parlement
2024-2029

Commissie buitenlandse zaken

2025/2083(INI)

2.5.2025

ONTWERVERSLAG

over de politieke strategie van de EU ten opzichte van Latijns-Amerika
(2025/2083(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Davor Ivo Stier

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 8

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN 9

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de politieke strategie van de EU ten opzichte van Latijns-Amerika
(2025/2083(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name titel V inzake het extern optreden van de EU,

– gezien zijn resolutie van 2 april 2025 over de uitvoering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – jaarverslag 2024[1],

– gezien zijn resoluties over Venezuela, met name die van 23 januari 2025 over de situatie in Venezuela na de toe-eigening van het presidentschap op 10 januari 2025[2] en van 19 september 2024 over de situatie in Venezuela[3], over Cuba, met name die van 12 juli 2023 over de stand van zaken bij de PDCA tussen de EU en Cuba in het licht van het recente bezoek van de Hoge Vertegenwoordiger aan het eiland[4] en van 19 september 2024 over de zaak-José Daniel Ferrer García in Cuba[5], en over Nicaragua, met name die van 13 februari 2025 over de repressie door het regime van Ortega-Murillo in Nicaragua, gericht tegen met name mensenrechtenactivisten, politieke tegenstanders en religieuze gemeenschappen[6],

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 7 juni 2023, getiteld “Een nieuwe agenda voor de betrekkingen van de EU met Latijns-Amerika en het Caribisch Gebied” (JOIN(2023)0017),

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 1 december 2021, getiteld “De Global Gateway” (JOIN(2021)0030),

– gezien resolutie ES-11/1 van de Algemene Vergadering van de VN van 2 maart 2022, getiteld “Agressie tegen Oekraïne”,

– gezien het Raamverdrag van de VN inzake klimaatverandering (UNFCCC) en de Overeenkomst van Parijs, die op 12 december 2015 op de 21e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC is aangenomen,

– gezien de verklaring naar aanleiding van de top tussen de EU en de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten (Celac) die plaatsvond in Brussel op 17 en 18 juli 2023,

[1] Aangenomen teksten, P10_TA(2025)0057.
[2] PB C, C/2025/2148, 23.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2148/oj.
[3] PB C, C/2024/7215, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7215/oj.
[4] PB C, C/2024/4001, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4001/oj.
[5] PB C, C/2024/7213, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7213/oj.
[6] PB C, C/2025/2249, 29.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2249/oj.

– gezien het advies van de Commissie ontwikkelingssamenwerking,

– gezien artikel 55 van zijn Reglement,

– gezien het advies van de Commissie buitenlandse zaken (A10-0000/2025),

A. overwegende dat de EU en de landen van Latijns-Amerika en het Caribisch gebied (LAC) duurzame historische, culturele en economische banden hebben en een natuurlijke alliantie vormen die gebaseerd is op democratie, mensenrechten en multilaterale samenwerking;

B. overwegende dat de samenwerking tussen de twee regio's verder wordt versterkt door middel van sterke bilaterale betrekkingen en intensieve samenwerking met subregionale entiteiten zoals de Mercosur, de Andesgemeenschap, CARICOM/CARIFORUM en de Pacifische Alliantie;

C. overwegende dat de EU en de LAC-landen samen een derde van de totale bevolking van de leden van de Verenigde Naties vertegenwoordigen en goed zijn voor circa 21 % van het mondiale bbp;

D. overwegende dat de multilaterale, op regels gebaseerde orde waarop de vrede en welvaart de afgelopen 80 jaar zijn gebaseerd, steeds meer op proef wordt gesteld door autocratieën over de hele wereld;

E. overwegende dat de militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne een flagrante schending van het internationaal recht en een bedreiging voor de mondiale veiligheid vormt, en een gecoördineerd standpunt van democratische partners vereist, waaronder die in de LAC-regio;

F. overwegende dat externe actoren, met name China, Rusland en Iran, hun voetafdruk in de LAC-regio hebben vergroot, waarbij Peking zijn investeringen in infrastructuur heeft uitgebreid, Moskou zijn diplomatieke en veiligheidsaanwezigheid heeft versterkt en Teheran zijn inlichtingenactiviteiten in de regio heeft opgevoerd;

G. overwegende dat de maatregelen van de Amerikaanse regering Trump de mondiale geopolitieke dynamiek veranderen en zowel uitdagingen voor het strategisch partnerschap tussen de EU en de LAC-regio vormen als kansen bieden om het partnerschap in 2025 te vernieuwen;

H. overwegende dat de top EU-Celac in Colombia in november 2025 een belangrijke gelegenheid zal zijn om de inzet van de EU voor de LAC-regio te bevestigen en aan te tonen dat Europa een betrouwbare partner is;

Het geopolitieke belang van de politieke dialoog EU-LAC

1. wijst op de diepe historische, culturele en economische betrekkingen tussen de EU en de LAC-regio, die niet alleen de basis vormen van deze natuurlijke alliantie, maar ook van een sterk en duurzaam partnerschap waarvoor bewust is gekozen;

2. merkt op dat de betrokkenheid van de EU in de regio de afgelopen decennia te wensen overlaat, waardoor er een vacuüm is ontstaan dat ruimte laat voor de toenemende invloed van China, Rusland en Iran;

3. is van mening dat de betrekkingen tussen de EU en de LAC-regio dringend moeten worden vernieuwd en verder moeten worden ontwikkeld naar aanleiding van de recente geopolitieke verschuivingen, de klimaatverandering, de technologische ontwikkelingen en de toenemende ongelijkheid;

4. roept de EU en haar lidstaten op om hun diplomatieke inspanningen in de regio op te voeren om te komen tot meer overeenstemming tussen de EU en de LAC-regio over cruciale kwesties van buitenlands beleid, waaronder een krachtiger standpunt ten aanzien van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne;

5. moedigt nauwere samenwerking tussen de EU en de LAC-regio in internationale fora aan om de multilaterale wereldorde, het internationaal recht en de eerbiediging van de democratie en de mensenrechten te bevorderen en te verdedigen;

6. is bezorgd over de democratische achteruitgang die zich sinds 2019 in de LAC-regio heeft voorgedaan en veroordeelt de regimes van Nicaragua, Cuba en Venezuela, die tot de meest autoritaire ter wereld behoren; wijst erop dat het regime in Nicaragua nauwe banden onderhoudt met andere autocratieën, zoals Iran, Venezuela en Cuba; veroordeelt de systematische mensenrechtenschendingen door het Cubaanse regime; veroordeelt de door het regime in Venezuela georkestreerde verkiezingsfraude met klem, verwerpt deze volledig en eist dat de regering-Maduro haar repressiebeleid en aanvallen op het maatschappelijk middenveld en de oppositie stopzet;

Economische samenwerking

7. verwelkomt het sterke economische en handelspartnerschap tussen de EU en de LAC-regio, dat gebaseerd is op gedeelde belangen bij het bevorderen van duurzame groei, het versterken van de economische veerkracht en het verminderen van buitensporige afhankelijkheden door middel van gediversifieerde handelsbetrekkingen;

8. benadrukt dat de EU de grootste investeerder in de LAC-regio en de op twee na grootste handelspartner van deze regio is;

9. wijst op het grote aantal overeenkomsten tussen de twee regio's en benadrukt het fundamentele geopolitieke belang van het sluiten van nieuwe en verdergaande overeenkomsten en partnerschappen;

10. is ingenomen met de ondertekening van de Geavanceerde Kaderovereenkomst tussen de EU en Chili en dringt aan op een snelle en volledige ratificatie daarvan; verwelkomt de afronding van de onderhandelingen over de partnerschapsovereenkomst tussen de EU en Mercosur en de algemene overeenkomst tussen de EU en Mexico en dringt aan op een spoedige ondertekening en ratificatie ervan;

Samenwerking EU-LAC tegen de achtergrond van het Global Gateway-initiatief

11. benadrukt dat de EU de grootste bijdrage levert aan de ontwikkelingssamenwerking in de LAC-regio, en verzoekt de EU en haar lidstaten belangrijke initiatieven zoals de Global Gateway te benutten om de investeringen in de LAC-regio te verhogen en ervoor te zorgen dat de EU een sterke en concurrerende partner voor de LAC-landen blijft, gezien de toenemende Chinese aanwezigheid in de regio;

Samenwerking op het gebied van veiligheid

12. is bezorgd over de toename van de georganiseerde misdaad en drugshandel in de LAC-regio en over de ongekende hoeveelheden illegale drugs die vanuit de regio naar de EU worden gesmokkeld; benadrukt dat de multilaterale samenwerking bij de bestrijding van deze bedreigingen moet worden versterkt door middel van initiatieven zoals het EU-LAC-partnerschap inzake justitie en veiligheid en EL PAcCTO 2.0;

13. benadrukt het belang van de strategische samenwerking tussen de ministers van Binnenlandse Zaken en/of Veiligheid van de EU-lidstaten en de ministers die bevoegd zijn voor veiligheidsaangelegenheden in de lidstaten van het Latijns-Amerikaanse Comité voor binnenlandse veiligheid, en van de versterking van de operationele samenwerking op het gebied van rechtshandhaving tussen de EU en de LAC-landen;

14. verwelkomt de inspanningen om de regionale samenwerking op veiligheidsgebied te versterken door de uitbreiding van het Latijns-Amerikaanse Comité voor binnenlandse veiligheid en de oprichting van AMERIPOL als een geformaliseerd rechtshandhavingsorgaan dat grensoverschrijdende coördinatie vergemakkelijkt;

15. benadrukt dat de onderliggende oorzaken van de georganiseerde misdaad moeten worden aangepakt, waaronder corruptie, zwak bestuur en sociale ongelijkheid, en pleit voor een aanpak waarbij rechtshandhaving wordt gecombineerd met sociaal beleid voor de lange termijn;

Justitie, mensenrechten en de rechtsstaat

16. verwelkomt de huidige samenwerking tussen de EU en de LAC-regio om de democratie, de mensenrechten en goed bestuur te waarborgen, waarbij de verkiezingswaarnemingsmissies van de EU een sleutelrol spelen bij het ondersteunen van eerlijke verkiezingen en het waarborgen van transparantie;

Parlementaire samenwerking

17. verwelkomt de verdieping van de parlementaire samenwerking tussen de EU en de LAC-regio, met name via de Euro-Latijns-Amerikaanse Parlementaire Vergadering, die de dialoog over belangrijke kwesties zoals handel, veiligheid en duurzame ontwikkeling bevordert;

18. wijst op de cruciale rol van parlementaire diplomatie bij het versterken van de biregionale betrekkingen door de rechtstreekse dialoog met nationale en regionale parlementen te vergemakkelijken;

Aanbevelingen voor de top EU-Celac van november 2025

19. is van mening dat de top EU-Celac in 2023 succesvol was en verwelkomt de uitvoering van initiatieven in het kader van de routekaart EU-Celac 2023-2025; benadrukt in dit verband dat tijdens de top van 2025 een nieuwe en ambitieuze routekaart moet worden vastgesteld die het partnerschap verder versterkt en waarin rekening wordt gehouden met beste praktijken;

20. verzoekt de partijen tijdens de top van november 2025 hun gezamenlijke inzet voor multilateralisme en vrede te bevestigen;

21. verzoekt de partijen de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland krachtig te veroordelen, met name alle ernstige schendingen door Rusland van het internationaal recht en het internationaal humanitair recht;

22. acht het van belang dat de EU en de LAC-regio gezamenlijk mondiale groene initiatieven stimuleren, zoals onderhandelingen over een internationaal verdrag ter voorkoming van plasticvervuiling;

23. pleit voor voortzetting van de nauwe samenwerking op het gebied van digitale aangelegenheden via de digitale alliantie tussen de EU en de LAC-regio met het oog op de bevordering van digitalisering in beide regio's waarbij de mens centraal staat;

24. dringt er nogmaals op aan de biregionale samenwerking aanzienlijk op te voeren in de strijd tegen de georganiseerde misdaad en de drugshandel;

°

° °

25. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid.

TOELICHTING

Als rapporteur voor dit belangrijke initiatief heb ik het genoegen een verslag te presenteren waarin wordt gepleit voor een hernieuwde en strategische visie op het partnerschap van de Europese Unie met Latijns-Amerika en het Caribisch gebied (LAC). Dit verslag is opgesteld in een tijd van verregaande geopolitieke transformatie, waarin onze gedeelde democratische waarden, onze inzet voor multilateralisme en de eerbiediging van het internationaal recht steeds meer op proef worden gesteld door de opkomst van autocratische regimes en mondiale instabiliteit.

De Europese Unie en de LAC-regio zijn natuurlijke bondgenoten. Wij zijn verbonden door diepe historische, culturele en economische betrekkingen, maar nog meer door onze gemeenschappelijke toewijding aan democratie, mensenrechten en op regels gebaseerde internationale samenwerking. Ondanks deze basis is de betrokkenheid van de EU in de regio de afgelopen decennia echter ontoereikend geweest, waardoor andere mondiale actoren, met name China, Rusland en Iran, de ruimte hebben benut om hun invloed uit te breiden.

In dit verslag wordt daarom opgeroepen tot een daadkrachtige en proactieve hernieuwde inzet. Er wordt bij de EU op aangedrongen de diplomatieke inspanningen op te voeren, economische partnerschappen te bevorderen en de samenwerking op het gebied van veiligheid, justitie en digitalisering te verdiepen. Daarnaast wordt het belang onderstreept van het Global Gateway-initiatief, dat tot doel heeft de investeringen in de regio te verhogen en de aanwezigheid van de EU als concurrerende en betrouwbare partner aldaar te versterken. In dit verband is de sluiting en ratificatie van de overeenkomst tussen de EU en Mercosur van fundamenteel geopolitiek en economisch belang, om de banden tussen de twee regio's nieuw leven in te blazen.

Het is belangrijk dat we eensgezind optreden bij belangrijke kwesties op het gebied van buitenlands beleid, vooral als het gaat om het verdedigen van de op regels gebaseerde internationale orde. In dit kader moet een duidelijk en gecoördineerd standpunt worden ingenomen ten aanzien van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne en moeten de acties van autoritaire regimes in Nicaragua, Cuba en Venezuela worden veroordeeld.

Tegelijkertijd wordt de cruciale rol van parlementaire diplomatie benadrukt en wordt vooruitgekeken naar de topontmoeting tussen de EU en Celac in november 2025 als een cruciale gelegenheid om onze inzet voor een modern, op waarden gebaseerd partnerschap dat resultaten oplevert voor beide regio's, te bevestigen.

Samengevat wordt in dit verslag opgeroepen tot actie: we moeten de daad bij het woord voegen en eraan werken om de betrekkingen tussen de EU en LAC om te vormen tot een echt partnerschap waarvoor bewust is gekozen, dat ambitieus en evenwichtig is en dat op gemeenschappelijke beginselen berust.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het ontwerpverslag input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
EU-LAC group

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

Wanneer natuurlijke personen in de lijst worden geïdentificeerd aan de hand van hun naam en/of functie verklaart de rapporteur aan de betrokken natuurlijke personen privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do) te hebben verstrekt waarin de toepasselijke voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de hiermee verbonden rechten worden toegelicht.